

aardrijkskunde

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijd aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
  - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
  - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
  - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
  - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
  - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 T.a.v. het verkeer tussen examinator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector):
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag

Antwoord

Scores

Wereld

Opgave 1 – Regionale VN-ontwikkelingsindex

1 maximumscore 2

uitspraak 1: onjuist

uitspraak 2: onjuist

uitspraak 3: juist

indien drie juiste antwoorden

2

indien twee juiste antwoorden

1

indien minder dan twee juiste antwoorden

0

2 maximumscore 2

a een BRIC-land

b een land uit de periferie

c een nieuw industrieland / een land uit het centrum

d een land uit het centrum

indien vier juiste antwoorden

2

indien drie juiste antwoorden

1

indien minder dan twee juiste antwoorden

0

3 maximumscore 2

• Uit het antwoord moet blijken dat China in het wereldsysteem een semi-perifere positie inneemt en Zuid-Korea een centrumpositie

1

• Uit het antwoord moet blijken dat regio X op nationaal schaelniveau / binnen China een centrumregio is en regio Y op nationaal schaelniveau / binnen Zuid-Korea een perifere regio is

1

4 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

• China zich door (exportgerichte) industrialisatie met name in de kustregio ontwikkeld heeft / in de kustregio speciale economische zones aangewezen heeft

1

• zodat het welzijnsniveau in de kustregio's sterker gestegen is dan het welzijnsniveau in het binnenland (waardoor de regionale ongelijkheid toegenomen is)

1

Opgave 2 – Wereldstad Istanbul

5 maximumscore 3

- Juiste argumenten voor deze claim zijn:
  - Istanbul is een belangrijk knooppunt voor internationale (vlieg- en scheepvaart)verbindingen.
  - Istanbul is (veruit) de grootste stad van Turkije / is een *primate city*.
  - Istanbul is een mondial knooppunt op cultureel gebied / ligt op de grens van het Christendom en de Islam.

2

Opmerking

Per juist argument 1 scorepunt toeekennen.

- Een juist argument tegen deze claim is:

1

- Istanbul is geen mondiaal beslissingscentrum op economisch / politiek gebied.
  - Istanbul is op nationale schaal niet de politieke hoofdstad.

6 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- (internationale) toeristen / migranten / kosmopolieten in Istanbul hebben (vaak) een moderne / westerse / minder religieuze levensstijl 1
- die kan botsen met de traditionelere levensstijl van (nationale) migranten die van het Turkse platteland naar Istanbul komen 1

7 maximumscore 2

Juiste argumenten zijn:

- Het kanaal zorgt voor (nog) een fysieke barrière tussen / vermindert de bereikbaarheid tussen de stadsdelen.
- De opbrengsten / tolheffingen van het kanaal komen vooral ten goede aan de nationale overheid (en niet ten goede aan de stad).
- Op de plek waar het kanaal gebouwd wordt, moeten bewoners hun huizen verlaten.
- De natuur wordt aangetast door de aanleg van het kanaal.

per juist argument

1

8 maximumscore 2

- Uit het antwoord moet blijken dat (Russische) vrachtschepen de lange wachttijden voor de Bosporus kunnen omzeilen door via het Istanbulkanaal te varen 1
- Een juist antwoord is: Turkije kan via het Istanbulkanaal oorlogsschepen uit alle landen toegang tot de Zwarte Zee verlenen zonder daarbij het Verdrag van Montreux te schenden (waardoor de oorlogsschepen een bedreiging voor Rusland kunnen vormen) 1

Aarde

Opgave 3 – Endogene krachten in Yellowstone National Park

9 maximumscore 2

Een juiste uitleg is:

- Continentale korst is anders qua chemische samenstelling / dikker dan oceanische korst (oorzaak) 1
- waardoor magma / de mantelpluim moeilijker door continentale korst naar boven kan komen (en er bij continentale korst dus minder vaak hotspotvulkanisme voorkomt dan bij oceanische korst) (gevolg) 1

10 maximumscore 3

Juiste verschillen zijn:

- Aardbevingen bij subductiezones zijn in het algemeen zwaarder dan aardbevingen bij hotspots.
- Aardbevingen bij subductiezones verschillen meer in diepte dan aardbevingen bij hotspots.
- Aardbevingen bij subductiezones vinden plaats in lineaire patronen langs de plaatgrens, terwijl aardbevingen bij hotspots geclusterd plaatsvinden.
- Aardbevingen bij subductiezones ontstaan door wrijvings- / spanningsopbouw tussen platen, terwijl aardbevingen bij hotspots ontstaan door drukopbouw / het vollopen van magmakamers.

per juist verschil

1

11 maximumscore 2

e - a - c - b - d

Opmerking

Indien door het weglaten van een foutief geplaatste letter een verder foutloze reeks ontstaat, 1 scorepunt toekennen.

12 maximumscore 2

Een juiste beschrijving is:

- door de hotspot / magma wordt verhit (kokend) water onder grote druk omhoog geperst (waardoor het water naar buiten sputt) 1
- waarna het weer een tijd (tussen de 60 à 80 minuten) duurt voor een nieuwe hoeveelheid water genoeg verhit is / is gaan koken om weer uit te barsten 1

Opgave 4 – Paleogeografie van Nederland

13 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- tijdens het Saalien in het midden van Nederland gestuwde afzettingen / stuwwallen gevormd werden (oorzaak) 1
- waardoor de loop van de grote rivieren naar het westen verlegd werd / de grote rivieren naar het westen gingen stromen (gevolg) 1

14 maximumscore 1

ET

15 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- vanaf het Subatlanticum / 2.600 jaar geleden een gesloten strandwal / duinenrij voor de Nederlandse kust ontstond (oorzaak) 1
- waardoor de zee niet meer kon binnendringen in het achterland en er (geen zeeklei meer, maar) veen werd gevormd / plantenresten werden afgezet (gevolg) 1

16 maximumscore 2

- tijdens het Saalien / 150.000 jaar geleden 1
- Gaasterlân (Gaasterland) 1

Zuid-Amerika

Opgave 5 – 'Wie is de mol?' in Colombia

17 maximumscore 2

- a - mestivering (6)
- b - bevolkingsparticipatie (1)
- c - cliëntelisme (2)

indien drie juiste antwoorden	2
indien twee juiste antwoorden	1
indien minder dan twee juiste antwoorden	0

18 maximumscore 2

Juiste verschillen zijn:

- In de Centrale Cordillera komt in tegenstelling tot de Oostelijke Cordillera actief vulkanisme voor.
- De Centrale Cordillera is jonger dan de Oostelijke Cordillera.

per juist verschil	1
--------------------	---

19 maximumscore 3

- De gemiddelde temperatuur in Medellín is (ondanks de ligging dichterbij de evenaar) lager dan in Cartagena: dit komt doordat Medellín hoger ligt (dan Cartagena) / hoog in de bergen ligt 1
- In Medellín valt het hele jaar door veel neerslag, Cartagena heeft een drogere periode: dit komt doordat Medellín dichter bij de evenaar ligt (dan Cartagena) / het hele jaar onder invloed staat van de ITCZ 1
- Medellín heeft (in tegenstelling tot Cartagena) elk jaar twee neerslagpieken: dit komt doordat Medellín dichter bij de evenaar ligt (dan Cartagena) / de ITCZ twee keer per jaar boven Medellín ligt 1

Opmerking

De scorepunten dienen alleen toegekend te worden wanneer het klimatologische verschil in combinatie met de oorzaak juist is.

20 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- Enerzijds wordt het bestaande geografische beeld dat er van Colombia is (bij Nederlanders) uitgebreid door verhalen en/of (televisie)beelden (landschappen, steden, bevolking) 1
- maar dat deze verhalen en/of (televisie)beelden wel gekleurd zijn / alleen een positief (incompleet) beeld van Colombia laten zien (en dus het mentale beeld van Colombia versterken) 1

Opgave 6 – Chili en Bolivia

---

21 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat veel landen in Zuid-Amerika zich sinds de jaren 80 van de vorige eeuw ontwikkeld hebben van instabiele / dictatoriale landen naar politiek (en economisch) meer stabiele landen.

22 maximumscore 2

- Een juist antwoord is: in (het neoliberale) Chili wordt gestreefd naar vrije marktwerking / concurrentie tussen bedrijven, terwijl in (het socialistische) Bolivia de invloed van de staat op de economie juist groot is 1
- Een juist antwoord is: Chili was in 2017, net als in 1995, voor de export nog steeds zeer afhankelijk van grondstoffen / de mijnbouw 1

23 maximumscore 2

- Lorenzcurve 1
- Uit het antwoord moet blijken dat het bnp/hoofd / de economie van Chili en Bolivia de laatste decennia gegroeid is, maar dat de armste 50% daarvan nauwelijks geprofiteerd heeft / de economische ongelijkheid (nagenoeg) hetzelfde gebleven is 1

24 maximumscore 2

Juiste belemmeringen zijn:

- Bolivia ligt (in tegenstelling tot Chili) landlocked / heeft geen ligging aan zee (waardoor internationale handel lastig is).
- Bolivia is (door de hoge ligging en het landschap) een onherbergzaam / moeilijk in cultuur te brengen land.

per juiste belemmering

1

Leefomgeving

Opgave 7 – Bevolkingsontwikkeling in de grote steden

25 maximumscore 3

Uit het antwoord moet blijken dat

- het ruimtelijk beleid (ten aanzien van de Randstad) tot (ongeveer) 1990 was gericht op spreiding (groeikernenbeleid) en daarna op concentratie (verdichting / compacte stad)

1

Uit de redenering moet blijken dat

- veel van de plaatsen in de top 10 in de periode 1968 - 1983 (zoals Zoetermeer / Spijkenisse / Purmerend) waren aangewezen als groeikern (en dus toen een sterke bevolkingsgroei hadden)
- terwijl in de periode 2008 - 2018 juist de grote steden als woonomgeving weer aantrekkelijk werden (als Utrecht / Amsterdam / Den Haag)

1

1

26 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- De centra van steden met een grote creatieve sector hebben een grote aantrekkingskracht op hoger opgeleiden / mensen uit hogere (sociaal-)economische klassen (die zich met name in de stadscentra vestigen)
- zodat de economische verschillen tussen de centra van creatieve steden en de armere (buiten)wijken groter kunnen worden

1

1

1

27 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- In de grensgemeentes kunnen ook de beschikbare banen in Duitsland en België meegewogen worden / geven de beschikbare banen alleen op nationale schaal een vertekend beeld van de werkgelegenheid
- zodat juist de grensgemeentes in Limburg, waar over de grens veel grote steden binnen acceptabele reistijd liggen / veel werkgelegenheid binnen acceptabele reistijd is, aantrekkelijker zullen zijn

1

1

1

Vraag	Antwoord		Scores
-------	----------	--	--------

28 maximumscore 2

Juiste argumenten voor het verder laten groeien van steden **in** de Randstad zijn:

- Om te kunnen (blijven) concurreren met andere grootstedelijke gebieden in Europa moet de Randstad blijven groeien.
- De meeste banen in Nederland zullen in de Randstad blijven (dus moet daar de bevolking kunnen groeien).

Opmerking

Per juist argument 1 scorepunt toekennen.

of

Juiste argumenten voor het laten groeien van steden **buiten** de Randstad zijn:

- Woningen in de Randstad zijn voor ‘gewone’ burgers onbetaalbaar geworden. / In steden buiten de Randstad zijn nog huizen te bouwen die ook voor ‘gewone’ burgers betaalbaar zijn.
- Door verbeterde thuiswerk mogelijkheden wordt het steeds minder belangrijk om in de fysieke nabijheid van het werk (in de Randstad) te wonen.
- In de Randstad is weinig ruimte meer over om steden verder uit te breiden / nog verder te verdichten. / In steden buiten de Randstad is nog ruimte over om steden te laten groeien.

Opmerking

Per juist argument 1 scorepunt toekennen.

Opgave 8 – Zeespiegelstijging en deltascenario's

29 maximumscore 2

uitspraak 1: juist

uitspraak 2: onjuist

uitspraak 3: juist

indien drie juiste antwoorden

2

indien twee juiste antwoorden

1

indien minder dan twee juiste antwoorden

0

30 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat in Nederland bodemdaling optreedt / de ondergrond van Nederland zakt.

31 maximumscore 2

Een juiste uitleg is:

- In de zomer voeren rivieren minder zoet water aan / wordt (in droge perioden) veel zoet (grond)water gebruikt voor beregeling / In de zomer verdampft veel zoet water (oorzaak) 1
- waardoor het (zout) zeewater ondergronds kan binnendringen / er te weinig tegendruk is van zoet grondwater (en er verzilting optreedt) (gevolg) 1

32 maximumscore 3

- scenario a 1
- Juiste antwoorden zijn: 2

- het overstromingsrisicobewustzijn kan verhoogd worden door kennisoverdracht / onderwijs / voorlichting
- en klimaatverandering kan getemperd worden door het terugdringen van CO₂ / broeikasgassen (door te participeren in / het naleven van klimaatakkoorden)

Opmerking

Per juist antwoord 1 scorepunt toekennen.

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinator in de applicatie Wolf:

- de scores van de alfabetische eerste vijf kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 27 juni te accorderen.

Ook na 27 juni kunt u nog tot en met 30 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

- bron 1 vrij naar: globaldatalab.org
- bron 2 globaldatalab.org
- bron 3 nl.wikipedia.org/
Cito
- bron 4 nl.wikipedia.org/
www.usgs.gov/media/images/map-yellowstone-earthquakes-located-univ-utah-seis
- bron 5 www.shutterstock.com/nl/image-photo/sideways-view-canary-spring-terraces-mammoth-768217192
- bron 6 www.shutterstock.com/nl/image-photo/tourists-watching-old-faithful-erupting-yellowstone-206238292
- bron 7 www.aardkundigewaarden.nl
- bron 8 www.globehopper.nl/reisroute-colombia-uit-wie-is-de-mol-2019/
- bron 9 Grote Bosatlas, 55ste editie, kaart 224C
- bron 10 nl.climate-data.org
- bron 11 wieisdemol-colombia.nl/2019/02/06/locaties-samenvatting-aflevering-5-barichara-en-waterval-juan-curi/
www.glamour.nl/nieuws/films-series-tv/a26128582/wie-is-de-mol-aflevering-5-tweets/
- bron 12 nl.wikipedia.org/
- bron 13 oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/export/chl/all/show/1995/
oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/export/chl/all/show/2017/
oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/export/bol/all/show/1995/
oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/export/bol/all/show/2017/
- bron 14 ourworldindata.org
- bron 15 ourworldindata.org
- bron 16 Atlas voor gemeenten, 2019
- bron 17 Atlas voor gemeenten, 2019
- bron 18 vrij naar: www.deltacommissaris.nl/documenten/publicaties
- bron 19 Cito

aardrijkskunde vwo

Centraal examen vwo

Tijdvak 2

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vwo,

Bij het centraal examen aardrijkskunde vwo:

Op **pagina 5**, bij **vraag 2** moet

indien vier juiste antwoorden	2
indien drie juiste antwoorden	1
indien minder dan twee juiste antwoorden	0

vervangen worden door:

indien vier juiste antwoorden	2
indien drie of twee juiste antwoorden	1
indien minder dan twee juiste antwoorden	0

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren aardrijkskunde vwo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter

aardrijkskunde vwo**Centraal examen vwo**

Tijdvak 2

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vwo,

Bij het centraal examen aardrijkskunde vwo:

Op pagina 8 van het correctievoorschrift, bij vraag 14 moet altijd 1 scorepunt worden toegekend, ongeacht of er wel of geen antwoord gegeven is, en ongeacht het gegeven antwoord.

Toelichting:

De codes die verbonden zijn aan de klimaatgebieden van Köppen zijn niet opgenomen in de syllabus.

NB

- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe in zowel de eigen toegekende scores als in de door de eerste corrector toegekende scores en meldt deze wijziging aan de eerste corrector. De tweede corrector vermeldt daarbij dat deze late wijziging een gevolg is van de aanvulling door het CvTE.
- b. Als eerste en tweede corrector al overeenstemming hebben bereikt over de scores van de kandidaten, past de eerste corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe en meldt de hierdoor ontstane wijziging in de scores aan de tweede corrector. De eerste corrector vermeldt daarbij dat deze late wijziging een gevolg is van de aanvulling door het CvTE.
- c. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren. Dit dient om de onderzoeksgegevens gelijk te trekken aan de gegevens zoals die, na wijziging, in de schooladministratie voorkomen.

Het CvTE is zich ervan bewust dat dit leidt tot enkele aanvullende handelingen van administratieve aard. Deze extra werkzaamheden zijn in het belang van een goede beoordeling van de kandidaten.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren aardrijkskunde vwo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter